Παραινετική επιστολή δια τας σχέσεις μας προς τον πλησίον και διά την σημασίαν των θλίψεων (Μοναχός Μάρκελλος Καρακαλληνός)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 19 Σεπτεμβρίου, 2013

Τίποτε δεν κάνει τόσο εύκολο τον δρόμο διά την προσέγγισι του Θεού, όσο το έλεος που προσφέρεται από το βάθος της ψυχής προς εκείνους που το έχουν ανάγκη. Ο Κύριος είπεν: «Εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτων των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε» (Ματθ. 25, 40).

Είναι μιμητής του Θεού αυτός που θεραπεύει, όπως ο Θεός τας ανάγκας των άλλων από φιλανθρωπία και δείχνει πως έχει μέσα του κατ' αναλογία με το Θεό δύναμι προνοίας διά την σωτηρίαν του αδελφού του.

Ποιος λοιπόν είναι τόσο αδιάφορος, ώστε να μην επιθυμή να ομοιάζη προς τον Θεόν, να προσεγγίζη δηλαδή προς το καθ' ομοίωσιν, ενώ ο τρόπος της ευποιΐας και συμπαθείας του πλησίον είναι τόσον εύκολος; Χωρίς την ευσπλαχνία και την αγάπη του πλησίον καμμία αρετή δεν μπορεί να διατηρηθή αμόλυντος.

Αν συνηθίσουμε να παρατηρούμε και να εξετάζωμε μόνο τον εαυτό μας, ποτέ δεν θα ενοχληθούμε με όσα πράττουν οι άλλοι. Θα αναγνωρίζωμεν ένα μονάχα κριτή, σοφό και δίκαιο, τον Άγιον Θεόν, που κρίνει με σοφία και δικαιοσύνη, όλα όσα γίνονται και μάλιστα και διά ποίον λόγο έχουν γίνει.

Ας αυτοπεριορίσωμε τον εαυτόν μας κόβοντας ολότελα την προσκόλλησί μας εις τα εξωτερικά και ας μη αφήνωμε το μάτι μας να βλέπη, ούτε το αυτί μας να ακούη, ούτε η γλώσσα να μιλάη διά τα ξένα πράγματα. Ας τα χρησιμοποιούμε περισσότερο με συμπάθεια παρά με εμπάθεια προς τους άλλους.

Ας ακούσωμεν τον θεηγόρον Παύλον ο οποίος μας συμβουλεύει: «Σας παρακαλώ

να πολιτευθήτε με πάσαν ταπεινοφροσύνην και πραότητα, με μεγαλόψυχον υπομονήν, ανεχόμενοι διά της αγάπης ο ένας του άλλου τα ελαττώματα» (Εφ. δ' 2). «Εάν δε διάφορα και ποικίλα χαρίσματα και όχι τα αυτά εδόθησαν εις όλους, κατ' ουδένα λόγον επιτρέπεται η διανομή αυτή να γίνεται αιτία χωρισμού μεταξύ σας. Διότι η διανομή αυτή δεν είναι τυχαία, αλλά γίνεται από αυτόν τον Χριστόν. Εις ένα έκαστον από ημάς εδόθη η χάρις σύμφωνα με το μέτρον, το οποίον σαφώς και δικαίως χρησιμοποιεί ο Χριστός εις την διανομήν της δωρεάς του» (Εφ. Δ' 7).

«Ας αποθέσωμεν τον παλαιόν άνθρωπον τον φθειρόμενον κατά τας επιθυμίας της απάτης και ας ενδυθούμε τον νέον τον κατά Θεόν κτισθέντα» (Εφ. Δ' 22, 24)> Εάν έτσι εργασθούμε εις τον εαυτόν μας τότε θα κατορθώσωμεν «να περιπατήσωμεν αξίως του Θεού του καλούντως υμάς εις την εαυτού βασιλείαν και δόξαν» (Α' Θες. Β' 12).

Ο Άγιος Θεός μας δίδει την χάριν του, αλλά πρέπει να αναγνωρίζωμεν ό,τι καλόν και εάν πράττωμεν δεν είναι ιδικόν μας, είναι του Θεού. Πρέπει να συμπαθούμε τον μη έχοντα και να μην τον θεωρούμε ότι είναι αμαρτωλός, δηλαδή φαύλος, πονηρός, φλύαρος, κλέπτης, ψεύτης. Εάν την επίγνωσιν αυτήν αποκτήσωμεν, δεν θα κρίνωμεν ποτέ κανένα και αν ακόμη τον βλέπουμε να αμαρτάνη θανασίμως.

Θα σκεπτώμεθα ως εξής: Δεν έχει Χριστέ μου την χάριν σου δι' αυτό αμαρτάνει. Αν φύγης και από εμένα θα πράξω τα ίδια και χειρότερα. Εσύ με βοηθάς και στέκομαι στα πόδια μου. Τόσον βλέπει ο αδελφός τόσον κάνει.

«Ζητείς από τον αδελφό σου αυτό που δεν του το έδωκεν ο Θεός. Εάν καλώς το εννοήσης αυτό που σου λέγω, όλοι θα σου είναι ανεύθυνοι και μόνον εσύ θα είσαι υπεύθυνος. Εάν θέλεις λοιπόν τον πλησίον σου να είναι πάντα καλός, καθώς σου αρέσει, αφαίρεσε τους πειρασμούς όπου έχει, με την χάριν όπου έχεις...».

«Δίκαιον είναι να κάμης ευχήν να τον απαλλάξη ο Θεός από τους πειρασμούς όπου έχει διά να μπορή να βλέπη και να ενεργή ορθά. Εάν δε ζητήσης κατ' άλλον τρόπον να εύρης το δίκαιον, θα φαίνεσαι ως άδικος και επομένως είναι ανάγκη η χάρις να πηγαινοέρχεται, μέχρι να εύρη ανάπαυσιν στην ψυχήν σου. Διότι τόσην χάριν δικαιούται εις εαυτόν να έχη ο άνθρωπος, όσον

πειρασμόν ευχαρίστως υπομένει. Όσον βάρος του πλησίον αγογγύστως βαστάζει» (Γέρων Ιωσήφ ο σπηλαιώτης).

Άλλος δρόμος συντομότερος δεν υπάρχει από του να υπομένη κανείς τους πειρασμούς που έρχονται οποιοιδήποτε και αν είναι αυτοί.

Η πνευματική κατάστασις του ανθρώπου και η χάρις που έχει φαίνεται από την υπομονήν που έχει ο άνθρωπος. Απόδειξις της υπάρξεως της αρετής είναι η ανοχή, η μακροθυμία, η υπομονή. Αυτά είναι τα στολίδια κάθε αγωνιζομένου Χριστιανού.

Διά τούτο, αγαπητή μου ψυχή, κατά τον καιρόν, που πολεμεί και σε συγκαύση με το πυρ της αμαρτίας, μη νυστάξης, μη αμελήσης, αλλά αγωνίζου και ήλπιζε εις την άμαχον δύναμιν του Θεού, με την οποίαν το μεν πυρ της αμαρτίας θέλει σβύσει, τον δε διάβολον θα καταπατήσης. Ψάλλε με χαρά και αγαλίασι μαζύ με τον μελωδόν Θεόδωρον Στουδίτην: «Δεξιά σου χειρ λαβών συ Λόγε, φύλαξόν με, φρούρησον, μη πυρ με φλέξη της αμαρτίας» (ε' αντίφωνον του α' ήχου).

Ο διάβολος, αν θέλεις να μάθης, είναι χρήσιμος εις όλους μας, αν τον χρησιμοποιήσωμεν όπως πρέπει. Μας ωφελεί πάρα πολύ και επιτυγχάνομεν από αυτόν όχι μικρά κέρδη, όπως συνέβη και με τον Δίκαιον Ιώβ.
Εάν εσύ δεν αμελήσης και δεν προδώσης μόνος σου τον εαυτόν σου, ούτε αυτός ο διάβολος μπορεί να σε βλάψη. Ο αδύνατος βλάπτεται από παντού, ο δε ισχυρός ωφελείται από παντού. Διότι σημασία πάντοτε έχει η ψυχική διάθεσις και πάντοτε κυριαρχεί η προαίρεσις του ανθρώπου.

Εμείς λοιπόν ας μη επιρρίπτωμεν ούτε εις τον διάβολον, ούτε εις τους άλλους τας ευθύνας των ιδικών μας αμαρτημάτων. Αλλά τι αρμόζει κυρίως να κάνωμεν; Να κάνωμεν τούτο και μόνον. Να εμβαθύνωμεν εις τον εαυτόν μας και εις τα τραύματά μας, διότι έτσι θα ημπορέσωμεν να επιθέσωμεν και τα φάρμακα διά την θεραπείαν, διότι εκείνος που αγνοεί την νόσον του δεν θα φροντίση καθόλου διά την θεραπείαν της.

Ο ιερός Χρυσόστομος μας παρακινεί να ευχώμεθα διά τους πειράζοντας ημάς και να τους θεωρούμε ευεργέτας και όχι να τους καταρώμεθα ως εχθρούς.

«Τούτο αεί λογιζόμεθα ότι και ο ευλογών τον εχθρόν εαυτόν ευλογεί και ο καταρώμενος τον εχθρόν εαυτόν καταράται και ο ευχόμενος υπέρ εχθρού, υπέρ εαυτού εύχεται όχι υπέρ εκείνου».

Ο
Αιλιανός επαινεί τους εφόρους της Σπάρτης, επειδή δεν έκαμαν εκδίκησιν εις τους Κλαζομενίους οι οποίοι τους ατίμασαν. Αυτοί επήγαν εις την Σπάρτην και έβαψαν τους θρόνους των εφόρων, εις τους οποίους αυτοί καθήμενοι έκριναν. Οι έφοροι όταν το έμαθαν δεν ηγανάκτησαν ούτε ανταπέδωκαν κακόν αντί κακού. Επρόσταξαν όμως τον διαλαλητήν να κηρύξη αυτά τα θαυμάσια λόγια: «επιτρέπεται εις τους Κλαζομενίους να ασχημονούν».

Αυτούς
τους εφόρους πρέπει να μιμούμεθα και εμείς οι Χριστιανοί . Και αν μας καταρώνται και αν μας κακοποιούν και αν μας υβρίζουν, εμείς δεν πρέπει να κάνωμεν εκδίκησιν, αλλά ας ακούσωμεν τι μας συμβουλεύει ο Χρυσορρήμων εις τον λόγον του περί μετανοίας: «Εκείνος ο οποίος δεν αδικεί τον εαυτό του, δεν θα ημπορέση να τον ζημιώση κανείς άλλος...και συ αν κάνης κάθε τι που εξαρτάται από εσένα, οπωσδήποτε θα επακολουθήση η βοήθεια από τον Θεόν...αν, όμως, κανείς ζημιώνεται και αδικήται, προέρχεται αυτό οπωσδήποτε από τον εαυτό του, όχι από τους άλλους, έστω και αν είναι αναρίθμητοι αυτοί που τον αδικούν και τον βάπτουν. Διότι, αν δεν πάθη αυτό από τον εαυτό του, όλοι μαζύ όσοι κατοικούν εις ολόκληρον την γην και αν τον κτυπήσουν ούτε κατ' ελάχιστον δεν θα ημπορέσουν να βλάψουν αυτόν που γρηγορεί και προσέχει εν Κυρίω...».

Αι
θλίψεις και οι διάφοροι πειρασμοί πάντοτε μας ωφελούν πνευματικώς. Ο Άγιος Αδελφόθεος Ιάκωβος θεωρεί τας θλίψεις ως αιτία χαράς πνευματικής, δια τούτο παρατηρεί: Πάσαν χαράν ηγήσασθε αδελφοί μου, όταν πειρασμοίς περιπέσητε ποικίλοις, γινώσκοντες ότι το δοκίμιον υμών της πίστεως κατεργάζεται υπομονήν» (Ιακ. α' 2). Θα χαίρετε δε εις τας θλίψεις και τους πειρασμούς αυτούς, όταν έχετε την γνώσιν, ότι το να δοκιμάζεται η πίστις διά των θλίψεων, δημιουργεί ως αποτέλεσμα ασφαλές και πλήρες την σταθεράν υπομονήν. Η δε υπομονή αυτή ας είναι ακλόνητος και έτσι ας παράγη πλήρη τον καρπόν της τελειοποιήσεώς σας, διά να είσθε τέλειοι και ολόκληροι, ώστε να μην σας λείπει τίποτε.

Εκτός
όμως των πειρασμών, διά των οποίων ο Θεός μας καταρτίζει, υπάρχουν και

πειρασμοί που γεννώνται από τα αμαρτωλά πάθη μας. Κανένας άνθρωπος, που πειράζεται προς αμαρτίαν, ας μη λέγη, ότι ο Θεός είναι η αιτία του να πειράζωμαι και να σπρώχνωμαι εις την αμαρτίαν. Έκαστος δε ερεθίζεται και σπρώχνεται εις την αμαρτίαν από την ιδικήν του κακήν επιθυμίαν, που τον παρασύρει και με το δόλωμα της ηδονής τον τραβά.

Είναι
πανευτυχής ο άνθρωπος, που βαστάζει με υπομονήν και καρτερίαν την δοκιμασίαν των θλίψεων. Και είναι πανευτυχής, διότι όταν διά της δοκιμασίας γίνη σταθερός και δοκιμασμένος και γυμνασμένος, θα λάβη τον λαμπρόν και ένδοξον στέφανον της αιωνίου ζωής, τον οποίον υπεσχέθη ο Κύριος εις εκείνους που τον αγαπούν.

Πηλίνη χειρί αμαρτωλού μοναχού μ.

(Εκδόσεις "Ορθόδοξος Κυψέλη")

(Πηγή ηλ. κειμένου: impantokratoros.gr)